Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Meistaru iela 10-502, Rīga, LV-1050, tālr. 27343432, e-pasts seplp@seplp.lv, www.seplp.lv

Rīgā, 10.11.2026.
Nr. 40/6-3

**Atzinums par VSIA "Latvijas Sabiedriskais medijs" žurnālista Ivo Leitāna teksta ierakstiem tiešsaistes sociālā medija "X" individuālajā profilā**

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds (turpmāk arī – ombuds) 2026. gada 26. oktobrī saņēma [..] (turpmāk – Iesniedzējs) iesniegumu (turpmāk – Iesniegums), kurā vērsta uzmanība uz VSIA "Latvijas Sabiedriskais medijs" (turpmāk – LSM) žurnālista Ivo Leitāna (turpmāk – LSM žurnālists) ierakstiem tiešsaistes sociālā medija "X" individuālajā profilā.

Iesniedzējs lūdz ombudam izvērtēt *Ivo Leitāna izpausmi sociālajā medijā X un tās atbilstību LSM Rīcības un ētikas kodeksam, t.sk. 2.1., 2.2., 6.1., 6.6. punktiem*.

Iesniegumam ir pievienoti trīs attēli – ekrānuzņēmumi, kuros skatāmi LSM žurnālista 2026. gada 24. oktobrī veiktie teksta ieraksti sociālā medija "X" individuālajā profilā.

Iepazīstoties ar Iesniegumu un tā pielikumu, ombuds pieņēma lēmumu veidot atzinumu par Iesniegumā norādīto teksta ierakstu atbilstību VSIA "Latvijas Sabiedriskais medijs" Rīcības un ētikas kodeksā [turpmāk – Rīcības un ētikas kodekss] un VSIA "Latvijas Sabiedriskais medijs" Redakcionālajās vadlīnijās [turpmāk – Redakcionālās vadlīnijas] noteiktajām prasībām.

Par ombuda lēmumu veidot atzinumu Iesniedzējs tika informēts ar 2026. gada 29. oktobra elektroniskā pasta vēstuli.

Izvērtējot iesniegumu, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

**konstatē:**

**[1] Par Iesniegumam pievienotajos ekrānuzņēmumos skatāmajiem teksta ierakstiem**

Iesniegumam ir pievienoti ekrānuzņēmumi, kuros skatāmi trīs tiešsaistes sociālā medija "X" LSM žurnālista individuālajā profilā veikti teksta ieraksti. Atzinuma veidošanas laikā ombuds

pārliecinājās, ka ekrānuzņēmumos fiksētie teksta ieraksti ir skatāmi sociālā medija "X" individuālajā profilā "@ivchix" (skat. izmantojot tīmekļa vietnes saiti: https://x.com/ivchix) un atbilst šajā profilā publicētajiem ierakstiem, un to saturs ir šāds:

1) 2026. gada 29. oktobrī plkst. 22:34 veiktais teksta ieraksts (turpmāk – Teksta ieraksts 1)**;**

*Kad tā **pamuļķīša** "ģimenes uzņēmums" beidzot atmaksās nodokļu parādu, kā viņš jau sen solīja? Nu jau gandrīz 35 tūkstoši.* [izcēlumi citētajos teksta ierakstos šeit un turpmāk mani – E.A.]

2) 2026. gada 29. oktobrī plkst. 22:49 veiktais teksta ieraksts (turpmāk – Teksta ieraksts 2);

*Gemini gan ir ļoti naivs, jo šim **deputātiņam** ir ļoti paveicies ar @vid_gov labo sirdi. Lai gan februārī piemērots aizliegums pamatkapitāla samazināšanai, 79 g. vecajai mammai "piederošās" un "sievas vadītās" firmas nodokļu parāds tikai aug, aug un aug, bet **kundziņam** viss kārtībā.*

Teksta ierakstam 2 LSM žurnālists ir pievienojis ekrānattēlu, kurā lasāms šāds teksts:

***35 000 EUR ir ļoti liels nodokļu parāds**, tādēļ Valsts ieņēmumu dienesta (VID) reakcija būs tūlītēja, stingra un vērsta uz agresīvu līdzekļu piedziņu, ja vien nodokļu maksātājs pats aktīvi nesāks risināt situāciju. Šāda apmēra parāds fiziskai personai var izraisīt arī krimināprocesa risku, savukārt juridiskai personai – saimnieciskās darbības apturēšanu.*

Ombuds pieņem, ka pievienotajā ekrānattēlā ir lasāms mākslīgā intelekta sarunbiedra lietotnes "Google Gemini" sniegtā informācija.

3) 2026. gada 29. oktobrī plkst. 22:54 veiktais teksta ieraksts (turpmāk – Teksta ieraksts 3).

*Ja **āksts** atpazīs pats sevi un atbloķēs, var te **atlīst** ar skaidrojumu.*

**[2] Par LSM darbinieku tiesībām un pienākumiem savā publiskajā komunikācijā**

Latvijas demokrātiskā valsts iekārta paredz un nodrošina iespēju sabiedrības locekļiem izteikt dažādus savus viedokļus. Latvijas Republikas Satversmes 100. pantā un Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 10. pantā (Izteiksmes brīvība) ikvienam ir noteiktas tiesības uz vārda brīvību. Turklāt tas attiecas gan uz vārda brīvību privātajā aspektā, kā tiesībām uz savu viedokli, gan publiskajā aspektā, kā tiesībām paust savu viedokli jebkādā veidā.

Vienlaicīgi tiesības uz vārda brīvību nav absolūtas, uz tām ir attiecināmi likumiski pamatoti ierobežojumi, t.sk. ierobežojumi no darba devēja puses, jo darbinieka paustais viedoklis, piemēram, tiešsaistes sociālajos medijos, var tikt saistīts ar viņa profesionālo lomu darba devēja organizācijā. Šādi vārda brīvības ierobežojumi var tikt noteikti darba līgumā, darba kārtības noteikumos, kā arī organizāciju rīcības un ētikas kodeksos, ja vien tie nav pretrunā ar ārējos

normatīvajos aktos noteiktajām tiesībām.

LSM darbinieku vārda un izteiksmes brīvību publiskajā komunikācijā ierobežo LSM pašregulējošās prasības, kas izteiktas:

1) Rīcības un ētikas kodeksa sestās daļas "Ārējā komunikācija" 6.1. punktā:

*LSM darbinieki publiskajā komunikācijā ir **godīgi un atbildīgi**. Izmantojot savas pilsoniskās tiesības uz vārda un rīcības brīvību, LSM darbiniekiem **ir jāizvairās no darbībām, kas mazina LSM uzticamību**.* [izcēlumi citētajā tekstā šeit un turpmāk mani – E.A]

2) Rīcības un ētikas kodeksa sestās daļas "Ārējā komunikācija" 6.6. punktā:

*LSM darbinieki **ievēro ētikas normas** arī savos **sociālo mediju privātajos profilos** un citās interneta vietnēs. LSM darbinieku privātajos kontos ieteicams uzsvērt, ka tiek pausts personīgais viedoklis. Jāatceras, ka **arī privāti pausts viedoklis ir LSM darbinieka viedoklis**, tādēļ rūpīgi jāpārdomā sava uzvedība, kā publicējot informāciju, tā daloties ar informāciju vai paužot viedokli par to. Viedoklim jābūt **izsvērtam, pamatotam** un izteiktam pieklājīgi.*

3) Redakcionālo vadlīniju otrās daļas 2.4. punktā "Darbības sociālo mediju un interneta platformās":

*Žurnālisti ievēro **profesionālās ētikas normas arī savos sociālo mediju privātajos profilos** un citās interneta vietnēs. Žurnālistiem jāizvairās no rīcības un komentāriem, kas grauj uzticēšanos LSM, un jāatceras, ka **žurnālists nevar ietekmēt to, vai citi viņu uztvers kā LSM darbinieku (profesionāli) vai privātpersonu**.*

Ņemot vērā minētās pašregulējošās prasības ir jākonstatē, ka LSM žurnālistiem savā publiskajā komunikācijā ir jāievēro gan vispārējas ētikas normas, kas noteiktas Rīcības un ētikas kodeksā kā visiem LSM darbiniekiem saistošas prasības, gan profesionālās žurnālistikas ētikas normas, kas noteiktas Redakcionālajās vadlīnijās un veidotas kā profesionālās darbības standarti augstvērtīga žurnālistiskā satura radīšanai[1].

Svarīgākais pamatojums šādai prasībai, kas, nenoliedzami, ierobežo LSM žurnālistu vārda un izteiksmes brīvību, izriet no sabiedrības uzticēšanās apsvērumiem LSM kā sociālam institūtam un žurnālistam kā sabiedrībā nozīmīgas sociālās lomas izpildītājam. Ja žurnālists savā privātajā

[1] Žurnālistu vārda brīvības ierobežojumi nav tikai specifiska LSM prasība, bet pastāv arī ārvalstu sabiedriskajos medijos. Piemēram, *BBC (British Broadcasting Corporation)* vadlīnijās [Guidance: Personal Use of Social Media, 2026] par sociālo mediju personīgo lietošanu ir noteikts, ka ikviens *BBC* darbinieks ir organizācijas pārstāvis gan bezsaistē, gan tiešsaistē, tostarp sociālajos medijos.
Skat. izmantojot tīmekļa vietnes saiti: https://www.bbc.co.uk/editorialguidelines/guidance/personal-use-of-social-media.

komunikācijā sociālās tīklošanas vietnēs nesekos profesionālās ētikas principiem un neievēros no tiem izrietošās prasības, tas var radīt situatīvu neuzticēšanos ne tikai žurnālistam kā personībai, bet arī kā profesionālim. Rezultātā sekas var būt neuzticēšanās gan žurnālistiem kopumā, gan LSM kā sabiedriski nozīmīgam sociālam institūtam demokrātiskā sabiedrībā.

Vienlaicīgi ir jāņem vērā, ka katra teksta ieraksta tiešsaistes sociālo tīklu individuālajos profilos atbilstība žurnālistu profesionālās ētikas prasībām ir jāskata ļoti individuāli un katra ieraksta kontekstā, jo Redakcionālajās vadlīnijās izteiktās žurnālistikas kvalitātes prasības ne vienmēr pilnā mērā un apjomā ir realizējamas tādā specifiskā izteiksmes žanrā kā teksta ieraksti individuālajos profilos sociālās tīklošanās vietnēs, kuri nereti ir subjektīvas attieksmes un dažkārt – acumirklīgo emociju izpausmes.

Attieksme un emocijas nav vērtējamas, piemēram, ar **objektivitātes** un **precizitātes** kritērijiem, jo tās neapraksta *objektīvās realitātes* faktus, bet gan konstruē subjektīvu *mentālo realitāti*, nereti paužot teksta ierakstu autora tā brīža sajūtas. Šādas personības pašizpausmes primārais uzdevums ir nevis informēt par kādu notikumu, aprakstīt notiekošo, bet gan izteikt subjektīvu viedokli, vērtējumu, attieksmi, balstoties tajā, ko teksta ierakstu autors to tapšanas brīdī uzskata par vērtīgu, būtisku un svarīgu. Tāpēc katrs subjektīvais viedoklis vairāk vai mazāk ir tendenciozs gan savā saturā, gan formā – materiāla izkārtojumā, intonācijā un vārdu izvēlē.

Personiskā viedokļa un personiskās attieksmes paušana ir *ekspresīva rīcība* – teksta ieraksta autora pašizpausme, un, nereti, arī *vokatīva rīcība* – aicinājums citiem formulēt savu attieksmi un atbilstoši tai rīkoties. Tāpēc šādi ieraksti pilnvērtīgi nav vērtējami kā kvalitatīvas žurnālistikas teksti, pat, ja to autori pēc nodarbošanās ir profesionāli žurnālisti. Privāti pausts viedoklis un attieksme ir analizējami to estētisko, morālo un ētisko kvalitāšu kontekstā.

Sociālo mediju vidē robeža starp žurnālista personīgo un profesionālo identitāti sabiedrībā netiek īpašo nodalīta, proti, tā pat kļūst arvien mazāk izteikta. Sociālās tīklošanās vietņu lietotāji bieži vien uztver žurnālistu kā konkrēta medija vai organizācijas pārstāvi, tādēļ publiski paustie viedokļi, reakcijas un cits saturs var ietekmēt auditorijas priekšstatu par žurnālista profesionalitāti un pārstāvētās institūcijas uzticamību. Dažkārt žurnālisti savu pozīciju skaidro, norādot, ka konkrētajā vietnē tiek pausts galvenokārt privāts viedoklis, tomēr šādos apstākļos norādes, ka publicētais saturs atspoguļo tikai autora personīgo viedokli, ne vienmēr spēj novērst iespējamo saikni starp žurnālista pausto un organizācijas reputāciju.

**[3] Par ombuda kompetenci**

Ņemot vērā Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma (turpmāk –

SEPLPL) 18. panta pirmajā daļā ombudam noteikto kompetenci pārraudzīt sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu sniegto pakalpojumu atbilstību SEPLPL 1. pantā noteiktajam mērķim un 3. pantā noteiktajiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipiem, kas izvērsti LSM pašregulējošajos dokumentos – Redakcionālajās vadlīnijās un Rīcības un ētikas kodeksā – ombuda funkcijās ir pārraudzīt un sniegt savus atzinumus par to, vai LSM saturā un tā veidošanas laikā veiktās žurnālistiskās darbības un pieņemtie redakcionālie lēmumi atbilst profesionālās darbības principiem un ētikas prasībām.

Līdz ar to pamatots ir jautājums par ombuda kompetenci sniegt atzinumu par LSM darbinieku teksta ierakstiem sociālo mediju individuālajos profilos, kas ombuda ieskatā ir uzskatāma par LSM darbinieku privāti veiktu publisko komunikāciju.

Ombuda redzējumā SEPLPL paredz tiesības ombudam sniegt vērtējumu par LSM darbinieku publiskās komunikācijas atbilstību Rīcības un ētikas kodeksā un Redakcionālajās vadlīnijās noteiktajam, jo [visi izcēlumi citētajā likuma tekstā mani – E.A.]:

1) SEPLPL 18. panta pirmajā daļā definētās ombuda kompetences tvērums – *ombuds **pārrauga** sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu sniegto pakalpojumu atbilstību šā likuma 1. pantā noteiktajam mērķim un 3. pantā noteiktajiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu **darbības pamatprincipiem**, sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu **ētikas kodeksiem** un **redakcionālajām vadlīnijām*** – norāda uz to, ka ombuda atzinumu normatīvo ietvaru veido ne tikai SEPLPL, bet arī LSM pašregulējošajos dokumentos – Rīcības un ētikas kodeksā un Redakcionālajās vadlīnijās – noteiktais;

2) Rīcības un ētikas kodeksa sestajā daļā "Ārējā komunikācija" ir nostiprinātas prasības attiecībā uz LSM darbinieku **publisko komunikāciju**;

3) žurnālistu profesionālās ētikas standarts attiecībā uz žurnālistu ierakstiem sociālo mediju privātajos profilos ir noteikts Redakcionālo vadlīniju 2.4. punktā.

Ievērojot to, ka Rīcības un ētikas kodeksa un Redakcionālās vadlīniju prasības attiecas arī uz LSM darbinieku privāti veiktu **publisko komunikāciju**, tad tā, ombuda ieskatā, kļūst par LSM pašregulācijas priekšmetu, jo abi norādītie dokumenti ir attiecināmi uz LSM darbinieku publiski paustiem viedokļiem un paziņojumiem. Tas nozīmē, ka LSM darbinieku publiskā komunikācija ir ētiskā regulējuma ietvarā, un secīgi ombuds kā LSM pašregulējošās prasības **pārraugoša** institūcija ir tiesīgs sniegt vērtējumu (atzinumu) par LSM darbinieku publiskās komunikācijas atbilstību profesionālās ētikas prasībām, kamēr šāds vērtējums nepārsniedz LSM pašregulācijas

normatīvo ietvaru.

Svarīgi ir piebilst, ka nedz normatīvie akti, nedz Redakcionālās vadlīnijas un Rīcības un ētikas kodekss nedod ombudam tiesības sniegt Iesniegumā minēto apstākļu juridisko izvērtējumu, tai skaitā, ombuda atzinumā sniegtajam vērtējumam nav disciplināru pilnvaru, jo ombuds nekonstatē disciplinārpārkāpumus un nepiemēro sodus. Ombuda atzinums ir vienīgi profesionālajā ētikā balstīts LSM darbinieku publiskās komunikācijas izvērtējums, nevis juridisks lēmums par LSM darbinieku atbildību.

Ievērojot minētos apsvērumus, Iesnieguma kontekstā ombuda iespējās ir sniegt vērtējumu par atzinumā norādīto LSM žurnālista teksta ierakstu satura un publiskošanas fakta atbilstību Rīcības un ētikas kodeksa sestās daļas 6.1., 6.6. punktos un Redakcionālo vadlīniju 2.4. punktā noteiktajām prasībām.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

**secina:**

**[4] Par LSM žurnālista teksta ierakstu atbilstību LSM profesionālās ētikas prasībām**

Lai izvērtētu, vai LSM žurnālista teksta ierakstos ir saskatāmi iespējamie profesionālās ētikas pārkāpumi, būtu jāvērtē ne tikai šo teksta ierakstu *semantika* – kas tajos tiek pateikts, bet arī to *pragmatika* – kāda komunikatīvā rīcība ar šiem izteikumiem tiek īstenota. Proti, vērtējami ir ne tikai paši formulējumi un to saturs, bet arī izteiksmes veids un tonis (paraverbālā informācija), lai noskaidrotu, ko LSM žurnālists ar šiem teksta ierakstiem ir *pateicis*, kādas komunikatīvās darbības ir *paveicis* un kādu rezultātu ir vēlējies *panākt*.

Konkrētie teksta ieraksti ir vērtējami kā komentāri par kādu vārdā nenosauktu politiķi (deputātu) un viņa ģimenes uzņēmuma nodokļu parādiem. Komentāru tonis ir kritisks un ironisks, savukārt tajos lietotie apzīmējumi – "pamuļķītis", "deputātiņš", "kundziņš", "āksts" – ir nievājoši un noniecinoši, pauž izsmieklu un nicinājumu. Tādējādi jau sākotnēji ir konstatējams profesionālās ētikas risks, kas saistīts ar personas cieņas aizskaršanu un publisku personas noniecināšanu.

Protams, ne katrs ass, ironisks vai sarkastisks izteikums ir kvalificējams kā profesionālās ētikas pārkāpums. Būtiska nozīme ir izteikumu konteksts, kas ļauj tos vai nu attaisnot kā ētiski pamatotus, vai noraidīt kā nepamatotus. Šajā gadījumā izteikumu plašāko kontekstu veido divi apstākļi.

Pirmkārt, nozīme ir LSM žurnālista profesionālajai lomai un ar to saistītajai atbildībai. Žurnālista profesionālais uzdevums ir sabiedrības interesēs un gadījumos, ja tam ir pietiekams pamatojums, argumentēti kritizēt kādas personas (politiķa) rīcību, nevis noniecināt tās personību. Kritiskam

personas rīcības vērtējumam ir jābūt faktoloģiski pamatotam un patiesam (objektīvam), kā arī tā mērķim ir jābūt saistītam ar pamatotām sabiedrības interesēm. Šādai kritikai jāpalīdz sabiedrībai izprast konkrētā jautājuma būtību, nevis jāaizstāj argumentācija ar personu pazemojošiem apzīmējumiem.

Konkrētie teksta ieraksti rada iespaidu, ka tie ir tapuši saistībā ar kādu žurnālistisku izpēti. Ja tas tā ir, tad pastāv risks, ka ierakstu izteiksmes veids var diskreditēt arī vēlāk medijā publiskotos žurnālistiskās izpētes rezultātus. Proti, ar šķietami "privātiem" izteikumiem sociālā medija individuālajā profilā žurnālists var apdraudēt pats savu profesionālo darbību publiskajā medijā, jo auditorijai var rasties šaubas par viņa spēju saglabāt profesionālu distanci un objektīvi izvērtēt žurnālistiskās izpētes priekšmetu. Šāda komunikācija var mazināt uzticēšanos ne tikai konkrētajam žurnālistam, bet arī viņa pārstāvētajam medijam un žurnālistikas profesijai kopumā.

Otrkārt, būtiska nozīme ir konkrētajam kritikas objektam un iespējai to identificēt. Lai gan teksta ierakstos ir sniegtas vairākas norādes, kas ļauj mēģināt identificēt kritikas objektu (uzņēmuma nodokļu parāda esība un apmērs, uzņēmuma īpašnieka vecums, viņa un uzņēmuma vadītāja radniecība ar politiķi, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta piemērotais aizliegums samazināt pamatkapitālu), tomēr šīs norādes nav pietiekamas, lai auditorija nepārprotami noteiktu, par kuru politiķi ir runa.

Šāda identificējamības nenoteiktība apgrūtina žurnālista izteikto apgalvojumu faktoloģisko pārbaudi un neļauj pilnvērtīgi izvērtēt to patiesumu (objektivitāti). Tādējādi tiek radīts neobjektivitātes iespaids un veicinātas šaubas par žurnālista spēju saglabāt profesionālu distanci, kritizējot personu, kuras identitāte auditorijai nav skaidri atklāta. Tā vietā, lai sniegtu pietiekamu informāciju un argumentētu savu vērtējumu par konkrētās personas rīcību, žurnālists izmanto šo personu raksturojošus, bet vienlaikus noniecinošus apzīmējumus – "pamuļķītis", "deputātiņš", "kundziņš" un "āksts". Nenosakot nepārprotami kritikas objektu, auditorijai nav iespējams pilnvērtīgi pārliecināties arī par šāda vērtējuma faktoloģisko pamatojumu un samērīgumu.

Ņemot vērā izklāstītos apstākļus un apsvērumus, ombuds secina, ka nievājošu un izsmejošu apzīmējumu lietojums konkrētajos teksta ierakstos ir pretrunā ar prasību LSM žurnālistiem publiskajā komunikācijā ievērot cieņpilnu attieksmi. Ombuda ieskatā šādu apzīmējumu lietojums estētiskā aspektā ir vērtējams kā *bezgaumīgs*, jo tas pauž sociāli neakceptējamu (nepieklājīgu) komunikatīvās rīcības veidu – *apsaukāšanos* – kā apzinātu citas personas *noniecināšanu*, *aizskaršanu*, *pazemošanu*. Tādējādi racionālu argumentāciju par personas rīcību aizstāj emocionāli un personiski vērsts uzbrukums pašai personai. Šis apstāklis 1) teksta ierakstos lietotos

apzīmējumus, 2) veikto komunikatīvo rīcību un 3) tās mērķi liek vērtēt kā žurnālista profesionālajai ētikai neatbilstošus.

Ombuds pieļauj, ka noteiktās situācijās ironisku un pat sarkastisku izteikumu lietojums var būt ētiski attaisnojams. Tomēr konkrētajos teksta ierakstos nepietiekoši kontekstualizētā informācija nedod pietiekamu pamatu šādam attaisnojumam. Ja "apsaukāšanās" (estētiskā vērtējumā) motīvs ir bijusi vienīgi emocionāla izlāde, tad cita persona šādā komunikācijā ir izmantota par žurnālista emociju izpausmes objektu. Šāda attieksme nav savienojama ar cieņpilnas komunikācijas principu un žurnālista profesionālās ētikas prasībām un neliecina par ētisku attieksmi pret citu personu kā subjektu.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

**atzīst:**

**[5] Ombuds atzīst, ka Iesniegumā norādītie LSM žurnālista Ivo Leitāna teksta ieraksti sociālā medija "X" individuālajā profilā neatbilst profesionālas un cieņpilnas komunikācijas principiem.**

Teksta ierakstos lietotie apzīmējumi "pamuļķītis", "deputātiņš", "kundziņš", "āksts", kā arī izteiktais aicinājums "atlīst ar skaidrojumu" pauž nievājošu un nicinošu attieksmi pret kritikas objektu. Izvērtējot ierakstu saturu un kontekstu, ombuds nesaskata tajos argumentētu kritiku par konkrētās personas rīcību vai citu pietiekami pamatotu komunikatīvu mērķi, kas attaisnotu šādu izteiksmes veidu. Tādējādi ierakstu komunikatīvā funkcija ir personas *noniecināšana* un autora *nicinošās* attieksmes paušana.

Šāda komunikācija neatbilst cilvēka cieņas principam, jo persona tajā netiek uztverta kā cieņas un respektējošas attieksmes vērts subjekts, bet gan kļūst par noraidījuma, nicinājuma un izsmiekla objektu. Lietojot personu noniecinošus un pazemojošus apzīmējumus, žurnālists nevis kritiski vērtē personas rīcību, bet gan vēršas pret pašu personu, tādējādi neievērojot prasību izturēties pret ikvienu cilvēku ar cieņu un respektēt viņa personību.

Līdz ar to ombuds atzīst, ka LSM žurnālists nav ievērojis LSM Rīcības un ētikas kodeksa 6.6. punktā noteikto prasību ievērot profesionālās ētikas normas arī sociālo mediju privātajos profilos un citās interneta vietnēs, kā arī nav ievērojis LSM Redakcionālo vadlīniju 2.4. punktā "Darbības sociālo mediju un interneta platformās" noteiktās profesionālās ētikas prasības.

Turklāt, publicējot šādus ierakstus, LSM žurnālists nav ievērojis arī LSM Rīcības un ētikas kodeksa 6.1. punktā noteiktās ārējās komunikācijas prasības. Šādu teksta ierakstu publiskošana

var mazināt auditorijas uzticēšanos ne tikai konkrētajam žurnālistam, bet arī viņa pārstāvētajam sabiedriskajam medijam, un negatīvi ietekmēt tā reputāciju.

Izvērtējot atzīto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

**iesaka:**

[6] Ņemot vērā iespējamos LSM reputācijas riskus, kurus varētu radīt atzinumā vērtētie LSM žurnālista teksta ieraksti, ombuds iesaka LSM Ētikas komisijai izvērtēt LSM žurnālista rīcību, lai tādējādi veicinātu LSM darbinieku izpratni par savām tiesībām, kā arī pienākumiem un ierobežojumiem publiskajā komunikācijā, t.sk. tiešsaistes sociālo mediju individuālajos profilos.

**LSM žurnālisti ir tiesīgi paust savu personisko viedokli gan privāti, gan publiski, bet vienlaikus ir jāapzinās un jāuzņemas atbildība par šīs rīcības sekām gan attiecībā uz medija, gan savas profesijas reputāciju.**

Ja LSM Ētikas komisija tiks sasaukta un žurnālista rīcības izvērtējums saistībā ar publicētajiem teksta ierakstiem tiks veikts, tad ombuds lūdz informēt par pieņemto lēmumu.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas
līdzekļu ombuds (*paraksts*)* **Edmunds Apsalons**

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU